

Les persones que participen en una entitat, sigui com a socis o membres d'una Junta Directiva, no sempre disposen del temps suficient per reunir-se físicament i participar de la presa de decisions. Afortunadament, les tecnologies actuals permeten prendre decisions col·lectives de manera telemàtica. Altres vegades, són motius més sociològics que logístics els que dificulten la participació activa de les persones en les entitats. Perfils tradicionalment marginats del debat públic, com ara les dones i els infants, no gaudeixen de la capacitat de decisió que, per el seu pes demogràfic, els hi pertocaria. Destruir totes aquestes barreres d'entrada és una prioritat per aprofundir en la participació democràtica de les entitats.

FOMENTAR LA DEMOCRÀCIA PARTICIPATIVA

Aprofundir en la presa de decisions col·lectives és terriblement beneficiós per les entitats en tres aspectes.

Ajudar a diagnosticar millor els problemes. Com més persones diferents participen en la presa d'una decisió, més perfils sociològics hi són representants, i en conseqüència, més fàcil és diagnosticar les preocupacions i propostes de tots els socis, i donar-hi una resposta correcta.

Implicació dels socis: Apel·lar constantment als associats reforça la cohesió interna de les entitats, establint un vincle més directe entre ells i la Junta Directiva. Garantir que tothom disposa d'informació bàsica és la manera més fàcil perquè l'interès per l'associació no es refredi.

Eficiència organitzativa. Compartir la informació i ampliar la presa de decisions permet delegar més activitats, garantint així un seguiment més proper i continuat d'aquestes. Per altra banda, facilita la renovació de les Juntes Directives.

Afortunadament, existeixen eines telemàtiques que permeten compartir la informació fàcilment. Unes quantes propostes:

- **Trobar consensos. Appgree.**

Mitjançant aquesta aplicació mòbil, també disponible per ordinadors, les Juntes Directives poden adreçar una pregunta a un grup. Pot incloure diferents respostes i així copsar l'opinió majoritària dels associats. *Appgree*, a més, ofereix la possibilitat que les persones consultades no es limitin a respondre les opcions plantejades, sinó que puguin proposar-se de noves. Algunes de les característiques que ofereix l'aplicació són:

- ✓ **Plantejar moltes preguntes a un gran col·lectiu i veure quina acceptació.** Imagineu que sou 500 persones al vostre canal Appgree, i oferiu 10 preguntes. Cada persona

respondrà només una pregunta, i es considerarà que cada grup de 50 és representativa del conjunt. El mostreig és aleatori i es realitza amb la voluntat de facilitar la presa de decisions: una persona pot trobar feixuc respondre deu preguntes, però no pas una. Les preguntes plantejades per la Junta Directiva han de tenir una formulació neutral (no poden ser tendencioses).

- ✓ **Classificar les propostes més valorades.** Appgree estableix les propostes més valorades en un rànquing que no només té present la puntuació dels votants, sinó l'interès que ha generat la pregunta. Una pregunta que ha rebut dues respostes afirmatives serà menys valorada que una que ha rebut 48 respostes afirmatives i 2 negatives.
- ✓ **Capacitat de plantejar preguntes.** Els usuaris d'Appgree tenen la possibilitat de votar les propostes, però també de proposar només preguntes. L'eina, per tant, també pot ser útil per generar noves idees i conèixer noves propostes. Una possibilitat interessant, especialment per aquelles federacions que abasten una àmplia àrea geogràfica i tenen problemes per agrupar totes les entitats associades físicament.
- ✓ **Anonimat.** Ofereix la possibilitat que els resultats de les preguntes no siguin consultables a les persones que no pertanyen al canal. D'altra banda, l'opinió expressada pels seus membres mai serà pública. Un anonimat que pretén construir un sistema deliberatiu on no importi qui planteja la pregunta, ni qui hi està a favor o en contra, sinó el mateix contingut d'aquesta.
- ✓ **Material audiovisual.** Adjunt a la pregunta, podeu inserir enllaços, fotografies, vídeos o documents. D'aquesta manera, aportareu més informació perquè les persones puguin fer la seva deliberació.

Perquè Appgree sigui una eina veritablement útil, és important que estigui implementada en el màxima quantitat de socis possible, i que aquests en facin ús. Com més àmplia sigui la mostra, més representativa serà. Per altra banda, convé tenir present que és una eina de consulta, pensada per resoldre problemàtiques específiques i concretes, i no pas l'orientació estratègica de les entitats. Segons la recepció que hagi tingut entre els socis d'una entitat, pot tenir una funció o l'altra: sistema de votació col·lectiu o simplement una eina per detectar propostes o inquietuds. En qualsevol cas, les decisions que afecten el moll de l'os de l'entitat sempre han de ser preses en els òrgans pertinents: Junta Directiva i Assemblea General Ordinària.

- **Elaboració col·lectiva de pronunciaments públics. *Etherpad*.**

S'anomenen *pad* els blocs de notes digitals. Una eina especialment adequada per les Juntes Directives o Consells de Redacció d'una publicació quan volen fer un pronunciament públic d'interès general: manifestos, editorials, compromisos, etcètera. Una plataforma molt senzilla

que, precisament per la seva simplicitat, esdevé molt útil i fàcils de comprendre per a tothom, independentment dels seus coneixements tecnològics.

Les seves principals característiques són:

- ✓ **Qualsevol usuari pot modificar el text presentat a proposta.** Cadascun d'ells tindrà assignat un color. En conseqüència, quedarà definit qui ha realitzat aquesta modificació. Per altra banda, es manté un registre de totes les versions del document. Els pad ofereixen les principals opcions d'edició (negreta, cursiva, subratllar, justificat, etcètera) i la possibilitat d'adjuntar-hi arxius. Els canvis es produeixen a temps real.
- ✓ **Xat.** Ofereix un fòrum d'opinió per debatre les modificacions que es realitzen.
- ✓ **Establir la llicència de document.** Quins drets desitgem que tingui el text acabat.

Només poden accedir a les *pad* aquelles persones que coneixen l'enllaç generat pel seu administrador. Per garantir la seguretat del document, aquestes plataformes acostumen a tenir una política de privacitat força restrictiva. A través d'*Etherpad*, també podeu emmagatzemar les diferents notes en carpetes i trobar-les fàcilment.

Per escriure documents més extensos, és preferible fer servir Google Docs o qualsevol altre núvol que permeti compartir telemàticament una informació.

○ **Elaboració d'esmenes d'un document.**

Establir un sistema de presentació d'esmenes ben definit és important perquè tothom senti que ha pogut participar de la presa de decisions. Els documents a esmenar tant poden ser interns (modificació estatuts, bases reguladores de l'Assemblea General), com externs (avantprojectes de llei). En qualsevol cas, és important que totes les esmenes siguin presentades segons el mateix ordre.

- 1.- Document de referència a esmenar
- 2.- Punt del document a esmenar (referència al paràgraf, línia i pàgina)
- 3.- Tipus d'esmena que es fa (MODIFICACIÓ, ADDICCIÓ, O SUPRESSIÓ)
- 4.- Nova redacció del punt (escrivint la proposta de nou redactat, no pas comentaris)
- 5.- Justificació de l'esmena

Procés d'esmenes associatiu.-

1.- La presentació dels documents marc, subjectes a ser esmenats, han de complir (com a mínim) quatre característiques: un redactat clar i nítid, que permeti comprendre el sentit de l'articulat i defugui tecnicismes; una ordenació lògica i indexada de la informació; establir un òrgan i contacte de consulta, així com el termini per presentacions les esmenes; i finalment,

assegurar una identificació fàcil dels punts. En aquest darrer aspecte, és imprescindible afegir una numeració de les línies a la franja esquerra del document.

Mesures, en definitives, encaminades a comprendre i facilitar la modificació del text.

2.- Les persones que presentin esmenes ho faran seguint els cinc punts de l'esmentat formulari, especificant a més l'autoria i un telèfon i adreça de contacte.

3.- L'entitat que ha elaborat el document mar contactarà amb les persones que han esmenat per intentar arribar a punts d'acord. Ja sigui consensuant punts i intermedis, aclarint punt del redactat no prou explícits, agrupant diferents esmenes similars en una única, etcètera.

4.- Acabat aquest procés, es torna a enviar el document original a totes les persones que formen part de l'entitat (hagin esmenat o no) perquè considerin la reformulació del document, que haurà de ser aprovat o rebutjat en una reunió presencial.

Tot i que les actes de les juntes directives no responguin a la mateixa naturalesa d'aquests documents, també és pertinent presentar la informació de la manera més esquemàtica i comprensible possible.

Procés d'esmenes administratiu.- Les administracions públiques són òrgans jeràrquicament superiors a les associacions. En conseqüència, és important presentar esmenes al seus redactats de la manera més unitària possible, intentant que aquestes siguin subscrietes pel màxim nombre d'entitats, i justificant molt bé els motius de l'esmena i la proposta de redactat.

- La participació femenina en les entitats

Segons dades recollides recentment recollides per l'Ens, les dones només representen el 30% de membres de les Juntes Directives de les federacions de cultura popular. Un biaix no només injust, sinó que també dificulta el correcte diagnòstic de les problemàtiques d'una entitat. Implementar la democràcia participativa passa, indefugiblement, per facilitar-ne la presència. En el curs 'Polítiques d'igualtat en els col·lectius de cultura popular', organitzat per l'Ens el 10 de juliol, es van apuntar algunes de les mesures que es poden prendre.

Quotes de gènere. Els estatuts de les entitats poden regular la necessitat que la Junta Directiva estigui formada per un 50% d'homes i dones.

Colideratge. En la mateixa línia, moltes entitats han assumit una estructura de colideratge. Permet descarregar de responsabilitats associatives el president de l'entitat i mostrar el compromís d'aquesta amb la igualtat entre homes i dones.

Confiança. Les associacions no són alienes a la societat on actuen. Mentre que els homes han estat tradicionalment en la sobreconfiança (la seguretat en desenvolupar correctament una responsabilitat), les dones són més propenses a plantejar-se si disposen de la suficient vàlua per assumir un càrrec. Quan una entitat desitja reforçar la presència femenina en les entitats, és important que reforci els missatges positius i el suport col·lectiu envers les dones.

Facilitar la participació. Decisions aparentment neutres des d'una perspectiva de gènere, com ara l'hora en què es concerta una reunió, poden tenir molta influència. Alguns horaris són prohibitius per les dones, que actualment assumeixen bona part de les tasques domèstiques.

Respecte. És molt important que les reunions de les Juntes Directives respectin el conjunt d'intervencions. Promoure actituds tolerants, com ara esperar que cada persona pugui concloure el seu posicionament, és essencial. El 90% d'interrupcions que es produeixen en les reunions silencien la intervenció de les dones. Estudis de grup també demostren que les propostes realitzades per dones tenen, per aquest senzill fet, menys possibilitat de prosperar. Hem de ser conscients d'aquest fet per intentar evitar-lo.

Trencar la importància de les relacions informals. Com s'ha dit anteriorment, les dones tenen menys disponibilitat horària per participar en els òrgans de govern associatius. En conseqüència, convé limitar la importància de les relacions informals. Els afers associatius han de tractar-se únicament en les plataformes concebudes (Junta Directiva, Assemblea General Ordinària, etcètera). Decidir aspectes transcendents en esferes no institucionals no només afecta la mateixa transparència de l'entitat, sinó que dificulta l'apoderament de les dones en la presa de decisions.

- *Un punt cec: la participació infantil.*

Moltes poques entitats es plantegen la necessitat d'incloure els infants i adolescents en la presa de decisions. Els estudis de Roger Hart, professor de psicologia a la Universitat de Nova York i activista a favor dels drets infantils, demostren que la participació infantil en les organitzacions està subjecta a dos requisits: la comprensió dels objectius de l'entitat i la percepció que poden deliberar i decidir autònomament.

La incorporació dels infants i adolescents a les entitats respon a cinc justificacions:

Raó jurídica. Malgrat que els infants i adolescents no tenen reconegut el dret a vot, sí que són considerats ciutadans per a la Convenció de les Nacions Unides sobre els Drets Infantils (1989). En els seus articles 12, 13, 14 i 15, es reconeix els drets a: ser informats convenientment en totes aquelles consideracions que els afectin, associar-se i celebrar reunions pacífiques, i expressar i difondre els seus posicionaments.

Raó democràtica. Una entitat radicalment democràtica es fonamenta en la màxima representativitat dels seus membres, independentment del seu estatus polític.

Raó d'eficiència. Anna Maria Novella, professora de la facultat de pedagogia de la UB, apunta que les pedagogies participatives promouen la “corresponsabilitat amb les institucions”. Preguntar als infants i adolescents (sense intermediaris) la seva opinió sobre el funcionament de l'entitat aporta perspectives no tractades, i deixa entreveure problemes no detectats.

Raó educativa. Cap millor aprenentatge que la pràctica. Incorporant menors d'edat en la presa de decisions, els formem com a ciutadans responsables. Perquè aquest aprenentatge sigui real, les decisions que prenguin han de trobar una incidència real en la gestió de l'entitat.

Raó estratègica. El relleu generacional és un dels grans reptes que l'associacionisme ha d'afrontar sense dilacions. Fent partícips les noves generacions avui, estem sembrant el futur de les entitats.

És responsabilitat de cada entitat decidir –en funció dels seus membres i característiques - quins canals són els més adequats perquè els infants i adolescents siguin representants en els seus òrgans de decisió.

Equip de comunicació Ens de l'Associacionisme Cultural Català

